



# Bir Maden Kanunu Çalışması Daha Heba Edildi

24 Haziran 2010 tarih ve 27621 Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 5995 sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 3213 sayılı Maden Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılmıştır. Mevcut düzenleme Anayasa Mahkemesinin Maden Kanununun bazı maddeleri için verdiği iptal kararı ile Danıştay'ın Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğini iptal etmesi üzerine alelacele, yargı kararlarını arkadan dolanarak etkisizleştirmek üzere yapılan bir düzenleme olup, bu yasa eleştirileri ve olumsuzluklarını, madencilik faaliyetleri ile uğraşan veya çalışanların sorunlarını çözmekten uzak bir palyatif düzenlemedir. Bu durum, iktidar partisinin TBMM Madencilik Araştırma Komisyonu Başkanı tarafından bile komisyon çalışmaları esnasında ifade edilmiştir.

Söz konusu düzenleme Odalardan, madencilik sektöründe çalışan ve faaliyet gösterenlerden saklanarak öyle bir hızla meclis komisyonlarına getirildi ki, eksikliklerin telafisi için Mecliste oluşturulan alt komisyon Başbakanlık tarafından gönderilen tasarıdan farklı bir tasarı ortaya çıkarmış, bu da iktidar ve muhalefet arasında yoğun tartışmalara neden olmuştur.

Oda olarak Meclis Madencilik Araştırma Komisyonunda yaptığımız sunumda da belirtildiği üzere; kanun tasarsının odaların, üniversitelerin, STK'ların görüşü alınmaksızın, kapalı kapılar ardında hızla hazırlandığı, tasarrının birçok eksikliği ve çarpıklığı içinde barındırdığı, kanun düzenleme norm ve standartlarına uyulmadığı, bu nedenle ülke madenciliğine bir şey kazandırmayacağı ifade edilmiştir. Ülkenin bir madencilik politikasının bulunmadığı, günü birlik

düzenlemelerle olayın geçirildiği, ülkede bir madencilik politikasının oluşması için kısa, orta ve uzun vadeye yönelik çalışmaların yapılması gerektiği vurgulanmış, kısa vadede Bakanlığın sekretaryasında tüm sektör bileşenleri, odalar, üniversiteler ve katkı koyacak uzmanlardan oluşan bir "**Madencilik Şurası**"nın toplanması gerektiği odamızca belirtilmiştir.

Ancak gerek komisyonda gerekse de yapılan görüşmelerde Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddelerden kaynaklı oluşan yasal boşluk ile Madencilik İzin Yönetmeliğinin iptal edilmesi ve "aciliyeti" gerekçe gösterilerek kanun tasarisının yasallaşması gerektiği hükümet sözcüleri tarafından ifade edilmiştir. Getirilen düzenleme ihtisas komisyonundan, görüşülmek üzere kurulan bir alt komisyona gönderilmiştir.

Alt komisyon kendini yasa koyucu yerine koyarak tasarı ve teklifte yer almayan bazı maddeler de önergelerle Maden Kanunu tasarisının içine alınacak şekilde genişletilmiş, ancak bunun Anayasaya ve Meclis İç Tüzüğüne aykırı olduğu ana komisyon görüşmeleri esnasında muhalefet milletvekilleriince iddia edilmesi üzerine, Başbakanlık tarafından gönderilen tasarıya alt komisyonda iktidar milletvekilleriince ilave edilen maddeler AKP milletvekilleri tarafından kanun teklifi haline dönüştürülerek meclise sunulmuş, komisyonda tasarı ve teklifler tekrardan birleştirilerek görüşülmüştür.

Alt komisyon çalışmaları esnasında STK'lara ve Odalara sınırlı miktarda konuşma süreleri verilmiştir. Alt komisyon çalışmaları esnasında kanunun tasarisının 1., 2., 3., 5., 10., 11., ve 14. maddeleri hakkında önergeler verilmiş, bunun dışında 7 inci madde içeriğindeki orman kanunu, zeytincilik kanunu ve yaban hayatını koruma kanununa ilişkin gelen önerge ve önerilere destek verilmiştir. Odamız tarafından verilen önergeler gerek alt komisyon esnasında gerekse de ana komisyon çalışmaları ile genel kurul çalışmaları esnasında muhalefet milletvekilleriince sahiplenilmiş ve önergeler halinde de sunulmuştur.

Ancak gerek alt komisyon, gerekse de ana komisyonun çalışmaları esnasında bazı odalar alt komisyon üyesi iktidar milletvekilleri aracılığıyla kendi önergelerini geçirtirken, mesleki şoven anlayışlara varacak şekilde bir karşı tavır içine girerek bazı önergelerimizin ( 2,10,11 ve 14.maddeleri hakkında ki önergeler) red edilmesini sağlamışlardır.

## **ASLINDA NE OLDU !!!**

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna bağlı alt komisyon çalışmaya başladığında; çalışma biçimi ve sunulan önerilere komisyon üyelerinin redci yaklaşımı umutsuzluk yaratsa da, inatla ve ısrarla gerek komisyon çalışmalarının tamamına gerekse de genel kurul aşamasına kadar sürecin takipçisi olduk, öneriler, önergeler ve kişisel görüşmelerle görüş ve düşüncelerimizi milletvekillerine ve tüm siyasi parti gruplarına iletmeye çalıştık. Ancak, **REDCI** yaklaşım her daim karşımdaydı.

Tüm girişimlerimize rağmen istediğimizi elde edemedik.

Öyle bir redci yaklaşım sergilendi ki;

Kanun tasarisının ilk maddesi; II. Grup Madenleri a ve b olmak üzere iki kısma ayırmakta idi, oda olarak madenlerin gruplandırılmasında mineralojik ve petrografik tanımlama ve sınıflama ilkelerinin esas alınarak gruplandırma yapılması gerektiği belirtilerek diğer gruplarda da bulunan çelişkilerin giderilmesi istenmiştir. Bu kapsamda, II a grubu kayalar içinde sayılan kalsit ve dolomitin mineral olduğu, bu nedenle de IV a grubu madenler içine alınması gerektiği ifade edilmiştir. Ancak bu önerimiz komisyon tarafından red edilmiştir. Yine kanun tasarisının birinci maddesinde yer alan ve VI. Grup madenler olarak sayılan "Radyoaktif Mineraller (uranyum, toryum, radyum) şeklinde yazılan durumun yanlış olduğu, uranyum, toryum ve radyumun birer element olduğu, bu maddenin yazılış biçiminin değiştirilmesi gerektiği ifade edilmiş, ancak redci yaklaşım gayet bilimsel teknik nitelikteki bu iki önerilerimizi dahi, "bunlar ticari kullanım isimleri" denilerek komisyonda red edilmiş, ancak önerimize sahip çıkan bir parti grubu tarafından da TBMM Genel kurulunda dile getirmeleri üzerine bazı fıkralar değiştirilmiştir.

Teknik bazı önerilerimizi red eden bu yaklaşıma rağmen; kanunun ikinci maddesinin görüşülmesi esnasında bu düzenleme içinde geçen bazı tanımlar ile 3213 sayılı maden kanununda yer alan bazı tanımların uluslararası kabul görmüş standartlara uygun bir şekilde yeniden yapılması önerilmiş, kanuni düzenleme içinde geçmeyen ancak tanımlar bölümünde yer alan bazı tanım ve kavramların ise çıkarılması talep edilmiştir. Ancak getirdiğimiz tanımlar dahi Maden Mühendisleri Odası ile Jeofizik Mühendisleri Odası temsilcilerinin karşı çıkışları, iktidar milletvekillerinin oyları ile önergelerimizin red edilmesi sağlanmıştır. Halbuki isteğimiz basitti.

Kanun teklifi içinde geçen "Arama Projesi, Ön İnceleme Raporu, Ön Arama Raporu, Genel Arama Raporu, Detay Arama Raporu, Kaynak gibi" tanımların uluslararası kabul gören CRISCO, JORC ve Birleşmiş Milletler Kaynak Sınıflama Standardına uygun bir şekilde yapılmasının talebiydi. Önlerine koyduğumuz çevirilere bakmaları yeterliydi. Ancak redci yaklaşım dünyanın diliyle konuşmak istemiyordu. Bunun için doğru bir metin çıkarmak da imkansızdı.

Teknik bazı düzenlemelerin dahi bizim tarafından getirilmiş olması nedeniyle, meclis komisyonunda red edilmesini anlamak mümkün değildi. İktidar partisinin amacının bilimsel teknik esaslara ve kamu yararına uygun bir yasanın çıkması olmadığı, temel amacın mevcut metnin en kısa sürede komisyondan geçirilmesinin hedefleri olduğu bir kez daha teyid edilmiş oldu. Bundan sonraki maddeler için getirdiğimiz tüm öneri ve önergeler aynı anlayışlarca red edilmiş, kanun tasarınsında birkaç değişiklik dışında hiçbir değişikliğe mahal verilmeden komisyondan geçirilmiştir.

Ancak, kendi mesleklerini var etme çabaları, mesleki şovenizmin yansımaları, jeoloji geçen her önerenin ittifakla reddine yol açarken, maden kanunu neredeyse maden mühendisleri kanuna dönüştürülmüştür. Mesleki konularla ilgili istenen, her meslek disiplininin diğer disiplini yok etmeden kendi alanlarında var olmasını sağlamaktı. Aynı yaklaşımı diğer meslek odalarında maalesef görmek mümkün olmadı.

Aslında; her yıl madencilik sektöründe yüzden fazla insanımızın grizu, göçükler ve iş kazaları ile ölümüne neden olan, yağmaya ve talana dayalı madencilik anlayışında bir değişiklik olmadı.

Halbuki!! en fazla karı etme anlayışı ve yanlış ve eksik işletme tekniklerinin sunucu olarak her yıl onlarca kişinin ölümüne neden olan bu kazaların önlenmesi için; nezaret ve güvenliğin maden kanunu içinde bir-iki madde ile ve her vardiyaya bir Maden müh. istihdamı ile geçiştirilmesi yerine " Nezaret ve Güvenlik" maden kanunu içinde çok kapsamlı ve ayrıntılı biçimde önlem ve yaptırımları da içerecek şekilde ele alınmalıydı ya da konu ayrı bir kanuni düzenleme haline getirilebilirdi.

Sonuç olarak, onlarca meslektaşımızın üç aydan fazla konu üzerinde sürekli çalışmasına rağmen, palyatif düzenlemeler içeren bir maden kanunu çalışması dışında başkada bir şey olmadı!!! Maden Kanununda ulusal madencilik politikaları, kamu yararı, doğal kaynaklarımız ve çevrenin korunması, bilimsel ve teknik gereklerin karşılanması konularında değişen bir şey olmadı.

Maden Kanunu çalışmalarının tüm gelişme ve süreçleri takip edilerek, üyelerimiz ile paylaşılmış ve bilgi, ilişki birikimlerinin odaya aktarılması istenmiştir.

Bu kapsamda başta Maden Komisyonu Başkanımız Selahattin Yıldırım, Trabzon Şube Başkanımız Semih Peker, Bayburt İl Temsilcisi Reşat Çalışkan, Diyarbakır Şube Başkanımız Ali Cihat Parlak, Antalya Şube Başkanımız Kutlu Taner, Konya Şube Başkanımız Fettullah Arık, İzmir Şube Başkanımız Hasan Baykal ve İl Başkanımız Gültekin Dikilikaya, Eskişehir Şube Başkanımız Hüseyin Gül, Bursa İl Temsilcisi Engin Er ve adını burada sayamayacağımız sayıda meslektaşımız bu kapsamda önergelerimize sahip çıkmış, kendi yöre milletvekillerine durumu anlatmaya çalışmışlardır. Bu kanuni düzenleme esnasında bizleri yalnız bırakmayan meslektaşlarımıza ve örgüt temsilcilerimize teşekkür ederiz.

